Q. D. B. V.

DE

JVRIBVS VICARIORVM S^RI ROM. IMPERII IN AVREA BVLLA EXPRESSIS

AVSPICIO
RECTORIS MAGNIFICENTISSIMI
SERENISS. PRINCIPIS REGI

FRIDERICI AVGVSTI

PRAESIDE

JO. BALTHAS. WERNHERO, D.
PAND. PROF. PROF. PVBL. COLLEGIORVMQVE
JVRIDICORVM ASSESSORE
IN ACADEMIA VITEMBERGENSI

AD D. JVL. M DCC XI.

BIBL. D. LLA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

H. L. Q. C.

PVBLICE DISPVTABIT

ANTONIVS FISCHERVS
OERINGENSIS HOHENLOGICVS.

EDITIO SECVNDA.

VITEMBERGAE, STANNO GERDESIANO. 1717.

Digitized by Google

DE

JURIBUS VICARIORUM SACRI ROMANI IMPERII IN AUREA BULLA EXPRESSIS.

§. I.

DEfuncto eo, penes quem ſumma Poteſtas, quam *Majeſtatis* nomine appellant, fuit; eandem ad Populum, tanquam ſubjectum commune, reverti, palam eſt, niſi pacto, ſeu lege fundamentali eadem in liberos, aliosve tranſeat. Quod in Regnis ſucceſſivis ac hereditariis uſu venire ſolet.

§. II.

Nam in illis Regnis, ubi per modum Electionis, nulla liberorum ratione habita, nec alio ſucceſſore deſtinato, Imperium defertur; vim pacti, quo plures unius ſe voluntati ſubmiſerunt, per ſe tolli & extingvi oportet, cum alter paciſcentium eſſe deſinit.

Digitized by Google

§. III.

Tum igitur in Populi arbitrio eſt, quid de ſumma Poteſtate ad ſe reverſa ſtatuere, an eam rurſus uni, an, commutato Reip. ſtatu, pluribus deferre malit. Sed, ſive priſtina ejus facies, ut fieri ſolet, retinenda videatur, ſive nova arrideat; interim, dum de alio Capite eligendo agitur, *Interregnum* eſſe intelligitur.

§. IV.

Hoc autem, ſi penes omnes Imperium reſideat, cum plerumque, diſtractis animis, & in tumultus ac disſidia pronis, publicæ rei periculoſum ſit; antevertendis tot tantisque malis, quandoque Lege perpetua ac fundamentali deſignantur, penes quos Interregni tempore Summa rerum eſſe debeat, iidemque *Vicarii* Principes ſeu *Interreges* audiunt.

§. V.

Planum vero eſt, Hos tali caſu eandem ſpecie Majeſtatem obtinere, quæ penes defunctum fuit, omniaque poſſe, quæ defunctus potuit, niſi poteſtas eorum certis limitibus circumſcripta fuerit. Quales ſi pacta aut Leges fundamentales haud deſignent, nulla alia differentia locum habere poteſt, quam quod defuncti Principis poteſtas perpetua fuerit, nec niſi cum ſpiritu extincta; contra ea Vicariorum poteſtas temporaria ſit, cum electione novi Principis finienda.

§. VI.

Neque enim quisquam rerum Civilium peritus facile inficietur, Imperium in aliquem ad tempus æque, ac ad dies vitæ, conferri poſſe. Nam id omne a pacto, quo Populus poteſtate ſua ſe abdicat, eandemque in alium derivat, pendet.

§. VI.

§. VII.

Quocirca tali caſu, ubi per legem fundamentalem in anteceſſum deſignati ſunt, in quos poſt Principis obitum Vicaria poteſtas transferri debeat, palam eſt, Majeſtatem, eveniente caſu, non ad Populum, ut ordinatim fieri ſolet, reverti, ſed ad illos Vicarios, ceu proprium ſubjectum, ad tempus tranſire.

§. IIX.

Hujus generis Vicarii, per Legem fundamentalem deſignati, toto cœlo diſtant ab illis, per quos Populus, durante Interregno, Summæ Poteſtatis jura quandoque adminiſtrat. Hi enim nudi Magiſtratus inſtar habent, & Populo ad reddandas rationes tenentur; nec poteſtate propria gaudent, ſed tantum alienam, quæ penes populum reſidet, exercent. Contra ea Illi, quibus per Legem fundamentalem Majeſtas defertur, poteſtatem obtinent, non alienam, ſed propriam, eandemque Summam ac Independentem; Eorumque actus alterius arbitrio irriti reddi haud poſſunt.

§. IX.

Percelebre hujus generis Vicariorum exemplum in Imperio Rom. Germanico eſt, ubi Vicaria ejus adminiſtrandi poteſtas defertur Binis Electoribus, Saxoni & Palatino, ex diſpiſitione *Aureæ Bullæ cap. 5.* Quamvis fateri oporteat, Auguſtiſſimum hoc munus nonniſi *confirmatum* Ipſis ea Lege eſſe; cæterum ejus initia a vetuſtiſſimo Germanorum Inſtituto repetenda. De quo ſine ratione aliqui ratione Vicariatus Saxonici dubitant.

§. X.

Diſſentit præter alios *Buxtorf. ad A. B. n. 56. in fin. lit. b.* ubi ait: *Textum A. B. ſubtiliter conſideratum innuere videri*

Digitized by Google

jus Proviſionis Electori Saxoniæ primum per hanc Bullam datum fuiſſe. Ad quam conjecturam ſuam ſtabiliendam primo affert, quod *A. B.* nullius antiqui privilegii, aut conſuetudinis antea receptæ, mentionem injiciat. Atqui, ut id fieret, opus non fuit, quum pleniſſimum illi Muneri robur ab ipſa *A. B.* accederet. Et tralatitium eſt, a ſimplici ſilentio ad negandam rei veritatem nullum ſolidum, imo ne quidem probabile, argumentum duci poſſe. Neque Exemplum Palatini ad rem facit, niſi quod magis pro firmanda Vicariatus Saxonici antiquitate, quam ad eam deſtruendam, citari queat. Cum enim *Aurea Bulla*, de Saxone diſponens, ſeſe ad Palatinum referat; eadem utrinque momenta fundamentaque tanti muneris adfuiſſe, videri queunt. Neque loca, quibus *Buxtorfius* nititur, *ibid. lit. a.* citata ipſius opinionem juvant. Quamvis enim in illis Vicariatus Palatino Rheni tribuatur; nuſquam tamen Ipſi cum excluſione Saxonis eundem tribui videas, Add. *M. Freber. de Orig. Palat. L. 1. c. 15. p. 109.* & *ad P. de Andlo p. 199.* Tantum abeſt, ut ex verbis illis: *Eodem jure Illuſtrem Saxoniæ Ducem frui volumus*, cum *Arumæo ad A. B. c. 5.* inferri queat, ſola Caroli voluntate jure Vicariatus Saxonem potitum eſſe.

§. XI.

Nec vero poteſtas Vicariorum tantum, Imperio vacante, ſed etiam eo caſu, quo abſens Imperator eſt, ſeſe exerit. Quippe Germaniam, ſi Imperatores, forte in Italiam digreſſi, peregre abeſſent, per Vicarios adminiſtratam fuiſſe, conſtat. Quo facit Privilegium Caroli IV. Imperatoris ante tempora conditæ Aureæ Bullæ *Ruperto, Electori Palatino*, conceſſum; quod deinceps *Maximilianus* & *Carolus V.* Imperatores, novo robore firmarunt; idem-

qve

Digitized by Google

que extat ap. *Goldaſt.* in Reichs-Satz. *p. 241.* Add. *Freber. L. 1. Orig. Palat. c. 15.* Sicuti etiam Carolus IV. ex Italia redux interim geſta peculiari Diplomate confirmavit, vid. *Tract. d. Vic. Imp. Palat. defenſ. ſub Adjunct. J. & R.* Et ne quis forte putet, quod multos ſentire conſtat, hæc talia non æque ad Saxonem, ac ad Palatinum, pertinere, omnem ſcrupulum eximere poteſt Conſtitutio illa, quæ extat ap. *Goldaſt. c. l. p. 243.* qua *Carolus V.* Imp. *Ludovicum IV. Palatinum*, & *Fridericum III. Saxonem*, Electores, ſecuros eſſe voluit, Regiminis Imperii Ordinationem Ipſis ratione Muneris Vicariatus haudquaquam fraudi futuram. Unde manifeſte, puto, colligitur, Muneri Vicariatus in caſu Imperatoris vivi, ſed abſentis, exercendo per diſpoſitionem *A. B. Tit. 5.* haud derogatum, ſed Illam non minus ad hunc, quam Interregni, caſum referendam eſſe. Sicuti etiam verba: Uber Berg / quibus ſine dubio Alpes Germaniam ab Italia ſejungentes ſignificantur, non captari & excluſive intelligi debent; ſed Vicariatus muneri in cujusvis abſentiæ, ſimilive, caſu, locus eſt; cum in omnem eventum Imperio per hujusmodi Vicariam adminiſtrationem proſpectum eſſe intelligatur.

§. XII.

Evidentius hoc patet ex *Capitulatione Joſephina art. 47.* ubi hæc habentur: Wir ſollen und wollen Uns auch keiner Regierung oder Adminiſtration im Heil. Röm. Reich / ſo lang Jhro Kayſerl. Majeſt. im Leben, oder nach dero Todt (welchen GOtt lang verhüten wolle) zu Præjudiz der Reichs-Vicarien/welche immittelſt die Reichs-Adminiſtration führen / die Expedition aber in unſern Nahmen verfügen ſollen/ unterziehen/ biß wir das achtzehnde Jahr unſers Alters erreicht und angefangen ha-

haben. Quo circa fallitur *Limnæus*, quando in *Addit. ad Jus Publ. c. 12. n. 40.* Vicariatum Saxonicum in caſu abſentiæ locum habere, negat, ſi vel maxime ipſi daremus, verba *A. B.* ad caſum abſentiæ ſimilisve impedimenti referri haud poſſe.

§. XIII.

Sequitur, ut indagemus terminos, quousque Vicariatus uterque ſeſe extendat. Deſignat illos *A. B. L. 5. §. 1. & 2.* ut Vicariatus Palatinus in partibus Rheni, Sveviæ, & ubi Jus Franconicum in uſu, obtineat; Saxonicus autem illis in locis, ubi Jura Saxonica ſervantur. Per jus Saxonicum haud dubie intelligitur illud, quod Speculo Saxonico, aliisque Saxonum moribus ac Legibus, continetur, & ſucceſſu temporis variis Conſtitutionibus auctum eſt. Cæterum quid jus Franconicum ſit, non convenit inter Scriptores. *Beſold. in Theſ. Pract. voc.* Gebieth/ putat, diſtrictum jurisdictionis eodem ſignificari. Sed cum Vicariatus Palatinus longe ultra Franconiæ fines ſe extendat, haudquaquam probabilis illa *Beſoldi* ſententia videtur; præſertim cum *A. B. c. l.* fines Vicariatus Saxonici definiat illis locis, ubi jura Saxonica ſervantur. Unde colligitur, parem in modum per jus Franconicum non diſtrictum Franconicum, ſed omnia loca denotari, in quibus illo tempore Juris Franconici uſus floruit. Enimvero nec illud dubio omnino vacat, quale ſit illud jus *Franconicum*, cujus *A. B.* meminit. Hoc idem cum *Svevico* eſſe, conjicit *Limn. L. 3. J. P. c. 12. n. 17.* Sed & hoc quale ſit, non ſatis explicat. Putarim, ad exemplum juris Saxonici illud intelligi, quod moribus fere introductum, majori ex parte *Speculo Svevico* continetur. Utriusque enim hu-

Digitized by Google

hujus juris uſus in diverſis Germaniæ partibus poſt Caroli M. Imp. tempora invaluit.

§. XIV.

Quocirca ut cognoſcamus ſpeciatim terminos, intra quos uterque Vicariatus exercetur, ad id reſpiciendum, quæ terræ ac provinciæ tempore illo, quo *A. B.* condita, Jure Franconico & Saxonico uſæ ſint. Qua ratione exiſtimari ſolet, Vicariatui Palatino ſubeſſe Sveviam, Franconiam, Bavariam, Auſtriam, ditionem Rhenanam, & quicquid terrarum ad Alpes usque porrigitur, contra quicquid terrarum ultra Sylvam Thuringicam in Saxonia ſuperiori ac inferiori eſt, usque ad mare Balthicum, ad Vicariatum Saxonicum refertur. Imo & Bohemia, aliæque provinciæ in hunc cenſum veniunt; *Goldaſt. Præf.* der Reichs-Satz. *p. 291. Limn. c. 12. n. 13. ſeqq. Add. Per-Illuſtris Autor. Fec. Europ. Tit.* von denen Reichs-*Vicari*en *p. 164.* Ubi limites Vicariatus Saxonici ita deſignat: Was Chur-Sachſen anlanget/ erſtrecket ſich dero Auffſicht und Reichs-Verwaltung nicht allein auff die Crayſſe der Ober- und Nieder-Sächſiſchen Lande/ als Thüringen/ Meiſſen/ biß an Francken-Land/ Ober- und Nieder-Sachſen/ die Marck Brandenburg/ Pommern/ von der Weixel an bis an die Weſer/ und über die ſämtliche Magdeburgiſche/ Halberſtädtiſche/ Hollſteiniſche und Hartz Gräfliche Lande würcklich/ ſondern auch von Rechts und alter Verfaſſung wegen noch weiter auf die Königreiche Böhmen/ Pohlen/ alle Schleſiſche Fürſtenthümer/ Lauſitz/ Mähren/ Preuſſen/ Frießland und Weſtphalen/ und dazu gehörige Reichs-Lande/ nemlich überall/ wo das Sächſiſche Recht in Obſervantz geweſen/ oder noch iſt/ ſo ferne ſolche Länder des Röm. Reichs

Gerichtsbarkeit noch unterwürffig ſind/ oder nach der Eintheilung derer Creiße zu rechnen/ ſo erſtreckt ſich das Pfältziſche Vicariat über den Ober- und Nieder-Rheiniſchen/ Weſtphäliſchen/ Fränckiſchen/ Schwäbiſchen/ Oeſterreichiſchen/ Bäyeriſchen und Burgundiſchen/ das Sächſiſche aber über den Ober- und Nieder-Sächſiſchen.

§. XV.

Neque vero Jus Vicariatus per hoc reſtrictum, & in anguſtias redactum intelligitur, quod juris Franconici, vel Saxonici uſus hodie nonnullis in locis paſſim exolevit; cum utriusque juris in *A. B.* mentio fiat non per modum cauſæ, velut conditionis ſine qua non, ſed tantum demonſtrative. Sic ergo, quamvis in Marchia Brandeburgica, item Ducatu Brunſvicenſi & Luneburgenſi Saxonicum jus ab uſu receſſerit, Vicariatus tamen Electoris Saxonici ibidem recte exercetur.

§. XVI.

Sed jam diſtincte tradendum erit, quousque poteſtas Vicariorum ſe extendat. Conſtat vero ex iis, quæ ab initio de Majeſtate temporaria ediſſeruimus, facile, hanc cum poteſtate Imperatoris eandem eſſe, niſi quatenus eam per Leges Imperii fundamentales limitatam eſſe appareat. Nullam vero aliam reſtrictionem deprehendere licet, quam eam ſolam, quæ in ipſa *A. B. c. V.* quoad inveſtituram certorum feudorum & alienationes rerum Imperialium habetur. In reliquis ergo juribus omnibus Interreges noſtri pari poteſtate cum ipſo Cæſare per omnia fruuntur. Sed in præſenti de illis ſolum juribus diſſerere animus eſt, quæ ipſa *A. B. c. I.* expreſſe commemorat.

§. XVII.

§. XVII.

Primo loco exprimit Illa *Poteſtatem judicii exercendi*, quam inter eas, quæ Majeſtatem conſtituunt, partes haud poſtremam eſſe conſtat, *Ziegler. d. Jur. Maj. L. 1. c. 29. §. 13. Strauch. Diſſert. ad Inſt. Juſt. 20. n. 10.* Sunt vero in Imperio Romano Germanico duo ſumma Tribunalia, quæ omnibus Imperii Statibus ac ſubditis jus reddunt, *Camera Imperialis & Judicium Cæſaris Aulicum*; Eorumque jurisdictionem concurrentem eſſe, in vulgus notum. Quod igitur ad *Cameram Imperialem* attinet, illa tempore Interregni autoritate Vicaria jus reddit. Expeditio Proceſſuum communi utriusque Vicarii nomine, & ſub ſigillo Vicariatus fit. Neque enim ſigilla Saxonis & Palatini diſtincte adhibentur, ſed Vicarii inter ſe convenire ſolent de communi ſigillo, quo Camera Utriusque nomine tempore Interregni uti debeat. Quod ita poſt obitum Rudolphi II. nec non Matthiæ, Imperatorum, obſervatum fuiſſe, conſtat. De quo teſtatur ipſa Refutatio Palatina deductioni Bavaricæ ulteriori oppoſita, ſub Titulo: Chur-Pfältziſche Abfertigung der Chur-Bäyeriſchen fernern Anzeige/ in verbis: Hat man ſich abſonderlich verglichen/ daß beyder Reichs-Vicarien Chur-Inſignien dem Cammer-Gerichts-Innſiegel einverleibet werden ſolten. Quo facit etiam inſtructio Friderici Electoris Palatini, quam An. 1619. Legatis ſuis ad Electorem Saxoniæ miſſis, dedit, in qua, referente *Londorpio Tom. 3. Act. publ. L. 2. c. 90. p. 575.* cum alia, tum hæc habentur: Daß ſich beyde Churfürſten nach Abſterben Käyſer Rudolphi, eines gemeinen Inſiegels zur Juſtitz-Sachen am Käyſerl. Cammer-Gericht zu gebrauchen/ miteinander verglichen/ daſſelbe Chur-Mäyntz fürters beſagten Cammer-Gericht zugeſchicket;

Es ſeye aber bewuſt, welcher maſſen die Camerales, ob ſie wohl damahls die Gerichtl. und andere Proceſs in beyder Herren Vicarien Nahmen ausgefertiget/ dieſelbe hernacher haben liegen laſſen/ alſo/ daß die Parthéyen/ denen am Fortgang ihrer Sachen gelegen/ an dieſelbe wiederum haben reſcribiren laſſen müſſen/ dadurch in Effectu denen H. H. Vicariis die Adminiſtratio juſtitiæ, wider den klaren Buchſtaben der Güldenen Bull, und ſo viel ſonderlich Chur-Pfaltz belanget/ wider die notoriſche obſervanz entzogen/ und durch die Camerales, ſo viel an ihnen/ dieſe hohe Gerechtigkeit mit höchſten Schimpff und præjudiz gleichſam caſſiret/ und vernichtet worden. So wäre auch ziemliche Nachrichtung/ daß die Päbſtiſche Camerales vor dieſem unter ſich ſelbſten in eventum verglichen/ dergleichen ſigill von den Vicariis nicht mehr anzunehmen/ vielweniger in dero Nahmen die Proceſs ausgehen zu laſſen/ welches ihnen ohne gemeiner Stände Vorwiſſen und Zulaſſen/ wider ſo klare Verfaſſung des Reichs/ keinesweges gebühren wolte. Parem in modum poſt obitum Ferdinandi III. Imperatoris de communi Vicariatus ſigillo convenit, ceu liquet ex Programmate Vicariatus Ferdinandi Mariæ, Electoris Bavariæ. *Londorp. P. 8. cap. 6. 5.*

§. XIIX.

Neque vero diſtinguitur, an reus ſub Vicariatu Saxonico, an Palatino conſtitutus ſit; Sed indiſtincte in omnibus cauſis utriusque Vicarii nomine Proceſſus decernuntur. Equidem aliter opinatur, fieri oportere, *Limnæus Tom. 1. Jur. Publ. L. 3. c. 12. n. 55.* ubi ſic philoſophatur: *Illud ſpecioſius affirmari poterat, niſi experientia & uſus contrarium nos edocerent, Palatinum atque Saxonem circa proviſio-*

viſionem Cameræ ita demum concurrere, ſi generalia peragenda aut mixta, provincias utriusque Vicariatui aſſignatas, concernentia. In reliquis, ſi ex tractu Rheni & Svevico, & in jure Franconico cauſæ ad Cameram dijudicandæ, ab harum provinciarum incolis inter ipſos deferantur, nomine & ſigillo Palatini tantum expedienda omnia. Idemque eodem reſpectu de Saxone habendum, ſi quando inter provinciales, ejusdem Vicariatui ſubjectos, Cameræ imploretur auxilium & cognitio. Denique ſi inter Palatino ſubjectos & Saxoni, ultro citroque ad Cameram devolvantur contentiones, regulam eſſe: Actorem rei forum & judicium ſortiri, hinc, ſi reus conventus Saxonico Vicariatui ſubjectis in terris larem foveat, Saxonis nomine expediendum judicium, ſin Palatino transſcriptis in provinciis, nomine Palatini. Quemadmodum etiam alias rationis eſt, ut quibus in cauſis Aulicus Imperatoris Senatus vivo judicat Imperatore, generaliter in illis utriusque Vicarii tempore interregni Aulicus ſuccedat ſenatus ſub diſtinctione præmiſſa. Sed cum ipſe *Limnæus* ibi fateatur, uſu & experientia ſuam opinionem refelli, non eſt, cur illi examinandæ operam impendamus.

§. XIX.

Alterum Imperii Tribunal Summum eſt *Judicium Cæſaris Aulicum.* Quod, cum non æque, ut Camera Imperialis, a toto Imperio, ſed a ſolo Imperatore dependeat, *R. H. O. tit. 1. Schweder. Intr. ad Jus P. Part. Spec. Sect. 1. c. 12.* §. 1. eo defuncto haudquaquam continuatur, ſed extinguitur, *Uffenb. d. Sen. Aul. c. ult.* Et Acta obſignata ſeponuntur in Aula Cæſarea usque eo, donec novus Imperator electus fuerit. vid. *Gaſtel. in ſpec. Jur. Univ. d. ſupr. Jud. Aul. p. 127.* Loco Senatus Aulici quisque Vicarius, durante Interregno, peculiare judicium, quod *Regimen*

Vicariatus audit, conſtituere ſolet; Hæc Regimina, cum in locum Judicii Aulici Cæſarei ſurrogati ſint, concurrentem cum Camera jurisdictionem, æque ac Imperator, exercent, niſi quod vis Imperatoriæ jurisdictionis per univerſum Imperium pateat; Vicariorum contra jurisdictio ſeſe intra terras cuique Vicariatui ſubjectas contineat.

§. XX.

Sed & illud planum atque expeditum eſt, contra ſententias a *Regimine Vicariatus* latas Appellationis Remedio locum haudquaquam eſſe; non magis ſane, quam a Judicio Aulico Cæſaris, ad ipſum Cæſarem, atque ab eodem ad eundem appellari poteſt. Non tamen dubitandum, *Supplicationis* Remedio, quod loco *Reviſionis Cameralis* in Senatu aulico uſitatum eſt, *vid.* R. H. *O. tit.* 5. §. dafern ſich nun ꝛc. gravatos per ſententiam Regiminis uti poſſe. Quo caſu tamen ſuper illius juſtitia & gravaminibus ipſum Vicarium cognoſcere, palam eſt; ut mirer, *Textorem. Jur. publ. Tit.* 15. *n.* 125. *p. m.* 608. adduci potuiſſe, ut exiſtimaret, *Reviſionem*, ut ipſe vocat, *a Vicariatus Judicio permitti ad effectum, ut Imperator poſt cauſam denuo diſceptet.* Illud magis dubium videri poteſt, utrum Judicia Vicariorum Aulica tantum *novas* cauſas recipere, an vero cauſas etiam *præteritas*, ſeu quæ jam, vivente adhuc Imperatore, in Senatu ejus Aulico agitatæ fuerunt, ad ſe trahere poſſit? Quod poſterius quamvis multi negent, rectius tamen affirmatur, cum hæc facultas Vicariis nullibi ademta ſit; ejusque avocationis, rariora licet, non tamen prorſus nulla Exempla extent. *Mulz. P.* 2. *c.* 26. *n.* 100. *p.* 794. *Gaſtel. ſpec. c.* 10. *n.* 21. *Thulemar. c.* 22. *n.* 20.

§. XXI.

Pertinent vero ad cognitionem Vicariorum cauſæ *omnes*, ſine diſcrimine, etiam *Criminales* ac *Feudales*; quæcunque demum ipſum Imperatorem Judicem agnoſcunt. Nec vero diſtingvendum, an cauſæ concernant feuda alia, an ipſorum Principum feuda; cum Aurea Bulla ratione poteſtatis judiciariæ nullum inter ea diſcrimen conſtituat. Nec magis differentia inter ſententias, interlocutoriæ illæ, an definitivæ ſint, admittenda fuerit; cum & hanc Aurea Bulla ignoret. Faciunt nobiſcum cum alii plures, tum ſigillatim *Limn. Jur. P. L. 3. P. 12. num. 56. ſeqq.*

§. XXII.

Inter diſſentientes inprimis *Textor. Jur. Publ. Tit. 15. n. 144. ſeqq.* magno molimine id agit, ut Regalium feudorum cauſas cognitioni Vicariæ ſubtrahat. Cujus rationes, cum a nemine adhuc ex inſtituto examinatas eſſe meminerim, operæ pretium fuerit, eaſdem breviter expendiſſe. Urget primo, quod textus *A. B. c. 5. §. 1.* id, quod minus eſt, Imperatoriæ Majeſtati reſervet, nempe *collationem Regalium feudorum*; quam conſtet, Vicariis eſſe præcluſam; ut adeo id, quod majus eſt, nempe cognitio & deciſio, de hujuſmodi controverſiis multo magis cenſeri debeat Imperatoriæ poteſtati reſervata, nec Vicariis conceſſa; Cujus argumenti vim poſitam eſſe, contendit, in præſumta legis voluntate, quæ, dum a Regula collationis Feudorum Vicariis permiſſæ, excipit Feuda Regalia, videri debeat, non minus cognitionem ac deciſionem de his feudis, quia alterutri parti penitus abjudicarentur, utpote rem longe majoris momenti, per conſequentiam excepiſſe ab altera conceſſæ judiciariæ poteſtatis,

ſtatis, cum quidem inveſtitura & collatio tantum præjudicium alteri non afferat. Atenimvero Inveſtituram de feudis a cognitione cauſarum feudalium toto cœlo diſtare, conſtat; quocirca ab una ad alteram haudquaquam colligere licet, præſertim cum pactum fundamentale, quod Majeſtatis jura reſtringit, juxta rectæ interpretationis regulas, ſtricte accipi oporteat.

§. XXIII.

Inſequitur porro *Textor. c. l. Limnæi objectionem de incongrua exceptione minus ſtringere, quia licet in terminis ac verbis formalibus feuda regalia a poteſtate Vicariorum judiciaria non excipiantur, ſufficiat tamen, excipi per conſequentiam, & argumentum a minori ad majus, quod in cauſis tanti momenti utique debeat valere.* Demus vero, cognitionem de feudis Regalibus majoris momenti eſſe, quam ſolam inveſtituram; non tamen conſequi inde, puto, a prohibita inveſtitura de certis feudis ad reſtringendam poteſtatem judiciariam indefinite conceſſam validum argumentum duci poſſe. Et, niſi magnopere fallor, apud Logicos inauditum eſt, reſtrictionem unius Regulæ, ſilente Lege vel pacto, trahi ad aliam, toto genere a priori diſtinctam. Cum ergo per Auream Bullam Interregibus data ſit poteſtas judicia exercendi indefinite ac ſine ulla limitatione, facultati inveſtiendi autem exceptio de feudis Regalibus adjecta, hæc ſane ad judiciariam poteſtatem nullo modo extendi poteſt, neque ſic velut a minori ad majus conſecutio valet.

§. XXIV.

Nulla etiam ratio *Textori* fuit, cur vellicaret inſtantiam *Limnæi* a Paribus Curiæ deſumtam; quibus facultas cognoſcendi de cauſis inter dominum ac vaſallum ad eosdem

Digitized by Google

eosdem licet inveſtitura haudquaquam pertineat, competere poteſt. Quam inſtantiam non ſatis accuratam eſſe, *Textor* exiſtimat; quia Pares Curiæ nominatim in jure feudali cognitionem habeant de cauſis feudorum inter dominum & vaſallum, ſed in genere tantum, non vero in cauſis Regalium feudorum, quæ tantum ad Regem ſive Imperatorem referantur. Enimvero hæc vim illius inſtantiæ haud infringunt, quæ in hoc conſiſtit, quod, negata inveſtiendi facultate, non ſtatim facultas cognoſcendi de feudis negari poſſit; præſertim quando poteſtas judiciaria generalibus verbis, nulla limitatione adjecta, data eſt.

§. XXV.

Pergit *Textor. c. l. n. 152. Ergo non ita generaliter concipiendum eſt argumentum: Quicunque non habet jus inveſtiendi de feudo, ille non habet jurisdictionem de feudo, quo ſenſu ſubſumta de Paribus Curiæ inſtantia, infringit univerſalitatem majoris propoſitionis, quando certum eſt, ſubſumi poſſe: Pares curiæ non habent jus inveſtiendi de feudo. Cum tamen concluſio, quæ hinc colligitur, videlicet; Ergo Pares Curiæ non habent jurisdictionem de feudo, ſit falſa, & ſic cum minor vera ſit, infero propoſitionis majoris falſitatem; ſed potius ita formandum argumentum: Quicunque non habet jus inveſtiendi de feudis Regalibus, ille nec habet jurisdictionem de feudis Regalibus; hic enim ſubſumtio de Paribus vera quidem eſt, ſed non infringit vim propoſitionis majoris, quia concluſio, quæ hinc colligitur: Ergo Pares curiæ non habent jurisdictionem de feudis Regalibus, non eſt falſa.* At enim parem utrinque rationem ſubeſſe liquet. Sicuti enim denegatio inveſtituræ in genere, non ſtatim cognitionem de feudis in genere excludit; ita etiam, negata inveſtitura de certis feudis, puta Regalibus, non ſtatim facultas cognoſcendi de illis

ceſſat. Id omne enim, quod de genere prædicatur, etiam de ſpecie recte aſſeri, tralatitium habetur.

§. XXVI.

Unde facile diluas ratiocinandi rationes, quas *Ille* in eundem ſenſum ſubjicit, cum ait: *Bene licebit ita argumentari: Quicunque non habet imperatoriam facultatem inveſtituræ feudorum Regalium, is quoque non habet vicariam jurisdictionem de feudis Regalibus, quæ major propoſitio vera eſt, quod ſicut a negatione inveſtituræ Regalium feudorum imperatoriæ, recte negaretur imperatoria jurisdictio de feudis hujusmodi, ſic nulla ſit ratio in Vicariis ſeparandi poteſtatem inveſtituræ Vicariam a jurisdictione feudorum Regalium Vicaria.* Poſſit forte huic argumento vis aliqua ineſſe, ſi modo id, quod velut certum aſſumitur, ad liquidum perduceretur, quod nos omnino falſum arbitramur; nempe a negatione inveſtituræ Regalium feudorum Imperatoriæ, Jurisdictionem quoque Imperatoriam de illis negari. Quod ſi enim vel maxime per Capitulationem aliamve Legem fundamentalem inveſtitura de feudis Regalibus Imperatori forte ademta, aut certo modo reſtricta eſſet, non tamen prohibitio illa aut reſtrictio quoad inveſtituram, ad poteſtatem quoque judiciariam continuo pertineret. Quocirca nihil impedit, quo minus in Vicariis poteſtas inveſtiendi a poteſtate cognoſcendi ſeparetur. Quamvis enim præſumtio haud ſit, ea jura, quæ in Imperatore conjunguntur, in Vicariis eſſe ſeparata, atque diſtincta; fallit tamen hoc, ſi lex aliter expreſſe diſponat; quod in A. B. factum eſſe, liquet; quæ poteſtatem judiciariam Vicariis indefinite quoad omnes cauſas ac feuda concedit; inveſtiendi facultatem vero reſtringit & limitat; quæ proinde, quas cauſas ſegregavit ab inveſtitura Vicariorum,

rum,

rum, easdem voluntate præſumta a Vicariorum jurisdictione ſegregaſſe cenſeri haud poteſt; nec inconveniens eſt, quæ in perſona Imperatoris juncta, in perſona Vicarii divelli & ſegregari.

§. XXVII.

Pergit deinde *Textor* ad *alterum* argumentum, quo non exiguum pondus ſententiæ ſuæ accedere putat: quod nempe Carolus V. Imperator in *Ordin. Regim. d. An. 1521.* §. Ob auch Sachen fürfielen ꝛc. nominatim haſce cauſas Regalium feudorum ſibi reſervaverit; & ſic Poteſtati Præſidis, ac totius Regiminis Imperialis ſubtraxerit; Unde colligit, non aliter de Vicariis Imperii cenſendum eſſe; præſertim ſi conſideremus maximam autoritatem, quæ fuit *Regiminis Imperii* tempore *Maximiliani I.* & *Caroli V.* Imperatorum, tum quod in ſummi faſtigii perſonis, puta Electoribus omnibus ac diverſis Principibus & Statibus, deputatis, eorumve ſubdelegatis ſubſtiterit, tum quod negotia maximi momenti huic Regimini commiſſa fuerint. Ordn. des Regiments *d. an. 1500. tit.* wie zwantzig Perſonen in das Regiment genommen ſind/ *& tit.* wie alle Sachen bey dem König vor des Reichs Regiment gehandelt werden/ *item* Ordn. des Regiments *d. an. 1521.* §. und anfänglich ꝛc. ubi inprimis notari mereatur, potuiſſe in momentoſis cauſis Rempublicam valde concernentibus, Regimen ipſos Electores ac duodecim Principes, ut perſonaliter compareant, requirere, una deliberaturos, quæ in rem Imperii ac ſalutem ejus eſſent, *d. Ord. de An. 1500. tit.* Das Regiment mag die Sechs Churfürſten und die andern zwölff Fürſten/ *d. Ord. d. An. 1521.* §. würde ſich auch begeben ꝛc. Hoc amplius conſtitutum eſſe, ait, ut ſinguli Electores per quadrantem anni intereſſent Regimini deliberationum

Digitized by Google

tionum publicarum gratia *d. Ord. d. An. 1521.* §. Zu Beſtändigkeit des Fürnehmens ꝛc. Verum facilis ad hæc reſponſio. Primo enim memoratus *Receſſus* non loquitur de Vicariis Imperii, Saxone & Palatino, ſed de Caroli V. Imperatoris Vicario; a quo ad illos, quorum poteſtas a Lege fundamentali perpetua dependet, valide argui haud poteſt: Deinde Carolus V. a poteſtate Vicarii ſui caſum, ubi de feudis Principum definitiva ſententia ferenda, verbis expreſſis excipit; quod perinde circa Imperii Vicarios factum haud eſt. Unde fruſtra exclamat *Textor: Quodſi hoc Regimen ex tantis perſonis conſtitutum, tam arduis cauſis publicis occupatum, tamen non potuit jurisdictionem exercere in feudis Regalibus, definitive alterutri partium adjudicandis; quis negaverit, idem de Vicariorum jurisdictione dicendum?* Nam in mentem forte nemini venerit, minus Auguſtum cenſere munus Interregum, quam illius Regimenti Imperii; nec circa cauſas minus arduas illi occupantur, quam hoc olim; ut magnopere eum falli oporteat, qui hic velut a majori ad minus argumentari cupiat. Nec eſt, cur *Textor* provocet ad *Ord. Cam. P. 2. tit. 7.* ubi ſoli Imperatori & Regi Romanorum in his cauſis jurisdictio reſervata ſit; Non enim ſequitur: *Hoc vel illud reſervatum eſt Imperatori aut Regi Romanorum; Ergo tempore Interregni a Vicariis expediri nequit;* Cum hæc propoſitio non aliter vera ſit, quam ſi invertatur hoc modo: *Quicquid ſoli Imperatori aut Regi Romanorum reſervatum eſt, illud vacante Imperio ab Interregibus exerceri poteſt; niſi Legis probibitio expreſſa reſiſtat.* Nec vero clarior expreſſio ab Aurea Bulla expectari poterat, quam quod poteſtatem judicia exercendi, nulla addita limitatione, conceſſit.

§. XXVIII.

§. XXVIII.

Inſtat *Textor :* Non obeſſe opinioni ſuæ, quod Carolus V. hoc expreſſerit in Regimine Imperii, non vero Carolus IV. in Vicariis & eorum Juriſdictione, qua iſthæc Caroli V. expreſſio videatur eſſe velut quædam interpretatio voluntatis Caroli IV. Nam, inquit, ſi Carolus V. cenſuiſſet, lege conſtitutum, ut ad Vicarios ſingulos in Interregno vel abſentia Imperatoris cauſæ Regalium feudorum pertinerent, nulla fuiſſet ratio, cur non & toti Electorum Collegio, totque Principibus ac Statibus Regiminis Imperialis easdem committeret. Enimvero hæc parum cohærere putem. In ordinando enim Imperii Regimento integrum Imperatori ac Imperio erat, quibus limitibus poteſtatem Illius circumſcribere vellent; quæ libertas circa Vicarios Imperii non æque competit; quibus jus antiquiſſimo Inſtituto quæſitum, ac poſtea Lege fundamentali corroboratum a nemine auferri, aut reſtringi poteſt.

§. XXIX.

Deinde ad totam Antiquitatem provocat *Textor*, ex qua haud reperire liceat ullum præjudicium, quo de controverſia feudi Regalis inter Principes Imperii apud Vicarios in Germania diſceptatum, judicatumque fuerit; quæ res probabile argumentum præbeat, in eo controverſiarum genere Juriſdictionem Vicariam, Lege non fundari. At enim eodem Jure petimus, afferri exemplum, ubi tempore Interregni controverſia de feudo Regali inciderit, quæ ob defectum juriſdictionis Vicariæ, in tempus novi Imperatoris electi, rejecta fuerit. Qui ex non uſu defectum Juris evincere cupit, eum probare oportet

ter, occaſionem utendi fuiſſe oblatam, nec tamen alterum, volentem licet, ea uti potuiſſe.

§. XXX.

Sed convertamur ad ea, quibus *Texter* conficere ſtudet, Vicariam in feudis Regalibus jurisdictionem in uſum facile deduci haud poſſe. *Sane enim*, inquit, *in Judicio Vicariatus conſueto haſce cauſas non diſceptari, facile perſpicere licet; adſciſcendi enim forent Principes Pares Curiæ; Atque adeo in hoc conſeſſu & Parium autoritate, votisque rogatis, judicium tale agitaretur, præſide Vicario; ſed quid ſi non comparerent, allegantes, nulla lege cautum, nec uſu receptum, ut ad has cauſas Vicaria poteſtate convocentur. Quid ſi reus forum declinaret per Leges Friderici II. Caroli V. & Ferdinandi I. Imperatorum, quibus cauſa Regalium feudorum ſolius Imperatoris vel Regis Romani cognitioni ac deciſioni perſonali reſervantur, an nihilominus Vicaria jurisdictio & procedendi ratio ſuſtineretur? Quodſi tanti momenti controverſias vix ab Imperatore ipſo ſine publico, ſi non motu, ſaltem metu armorum reſolvi contingit, quid fieret apud Vicarios forte Interregno? Ergo ex his omnibus colligere licebit, Vicariis jurisdictionem conceſſam non eſſe in cauſis Regalium feudorum, neque uſu id obtinuiſſe, nec facile ad uſum perduci poſſe.* Enimvero nobis ſatis eſt, Jus Interregibus, veteri inſtituto per Auream Bullam confirmato, aſſeruiſſe; quomodo Illi jure ſuo, eveniente caſu atque occaſione admota, uſuri ſint, parum ſoliciti ſumus. Eadem certe media, quibus jura ſua tuentur Imperatores, Sereniſſimis Vicariis in promtu erunt; nec propter executionis difficultatem jus ipſum in dubium vocari poteſt.

§. XXXI.

Ad ultimum contendit *Textor*, ſuæ opinioni haud quaquam

quam obſtare, quod Lege Carolinæ Bullæ poteſtas exercendi judicia Imperii generaliter ſit Vicariis conceſſa, quia juriſdictio Regalium feudorum, præterquam quod ſit de Reſervatis, ſub generali diſpoſitione Vicariis conceſſa, intelligi non debeat, arg. *L. ult. §. 1. C. ubi Sen. vel Clariſſ.* & minus congrue adverſus ſpecialiores rationes urgeatur ex adverſo ſola fere generalitas regulæ de Vicaria poteſtate circa judicia, cum conſtet, in ejusmodi momentoſis cauſis generalem conceſſionem non ſufficere. Hæc vero omnia, ni fallor, in petitionem principii reſolvuntur; & inane præſidium eſt, quod petitur ex *L. ult. §. 1. C. ubi Sen. vel Clariſſ.* Nihil enim ibi aliud, quam hoc traditur, quod in Criminalibus Viri illuſtres coram Principe ſolo, vel ab ejus delegato cognitore conveniri poſſint; & quod penes cognitorem tantum poteſtas abſolvendi, non vero condemnandi, inconſulto Principe, eſſe debeat; *Brünnem. ad c. l. n. 1. ſeq.* Quid, quæſo, hinc contra Vicarios Imperii evincas? Quodſi quis ſibi in Legibus publicis interpretandis tantopere Jure Civili placeat, jam vero Lex illa modo *citat. ult.* noſtram opinionem haud obſcure adjuvat. Nam ibi cognitori a Principe delegato non ſimpliciter ac indefinite poteſtas cognoſcendi de Cauſis Criminalibus Perſonarum Illuſtrium conceditur, ſed reſtringitur illa ad abſolvendi facultatem, jure condemnandi inſcio Principe expreſſe ademto. Cum ex adverſo A. B. poteſtati judiciariæ Vicariorum Imperii nullum modum ſtatuat, nec certos limites, intra quos ſe continere debeat, præſcribat. Ex qua deſumta Regula generalis pro Vicariorum Imperii poteſtate Judiciaria, quam parum per rationes ſpecialiores a *Textore* adductas debilitata ſit, ex iis, quæ hactenus dicta ſunt, facile judicari poteſt.

§. XXXII.

§. XXXII.

Hactenus de poteſtate Vicariorum in alios exercenda. Quid vero, ſi ipſi Vicarii conveniendi ſint, ubi judicium ſortientur? Videndum, an de illis tanquam Vicariis ſermo ſit, & perinde eſt, ac ſi quæſtio de foro ipſius Imperatoris formetur, an vero tanquam Electores aut Principes conveniantur, & tunc coram Auſtregis vel Camera imperiali pro diverſitate cauſarum lis agitari poteſt. Neque enim inſolens eſt, ut ſibi ipſi quis ſub diverſa qualitate imperet, ſeque prohibeat. Qua ratione Imperatores, tanquam Duces Auſtriæ, coram Camera lite pulſatos fuiſſe, & ſibi ipſis his verbis: Wir Carl/ ꝛc. Römiſcher Kayſer/ entbiethen dir Carl/ Ertz-Hertzogen von Oeſterreich ꝛc. imperitaſſe conſtat, *Buxtorf. ad A. B. c. 5. O. 64.*

§. XXXIII.

Alterum jus in A. B. expreſſum eſt *Præſentatio ad beneficia Eccleſiaſtica*; quæ utrum vi *Juris Primariarum Precum*, an vi *Juris Patronatus* competat, non convenit inter Interpretes. Prius plerique aſſerunt, *Sprenger, in Perſpicill. p. 141.* Sed & poſterius aliqui. *Schweder. Intr. ad Jus P. Part. Spec. S. l. c. 33. §. 7. Limn. ad A. B. tit. 5. §. 1. Obſ. 11.* Ubi tamen initio animadvertere licet, pleroſque non ſatis diſtincte atque perſpicue explicare, quid in perſona Imperatoris inter Jus Primariarum Precum, & jus Patronatus diſcriminis intercedat. Quod ut ad liquidum perducatur, obſervandum eſt, Jus Primariarum precum, vi cujus Imperatores facultatem habent nominandi unius Canonici, in omnibus per univerſam Germaniam Eccleſiis Cathedralibus & Monaſteriis, *Matth. Stephan. d. jurisd. M. Freber. ad P. de Andlo d. Rom. Imp. p. 179.* Iisdem in pro-

provinciis illis, in quibus jus religionis habent, *jure ſummi Imperii* competere *Stamler. de Reſervat. Imp. §. 51. B. Ziegler. d. Jur. Maj. L. 1. c. 18. §. 4.* Eſtque adeo reſiduum priſtinæ illius Conſtitutionis Perſonarum ſacrarum, quam Principes olim ſuo jure exercuerunt. *Per-Illuſtr. Lib. Bar. a Lyncker. ad Schweder. Intr. Jur. Publ. P. S. c. 5. §. 15. Verb. Ex civilitate magis.* Quo jure quomodo uti debeat Imperator in terris Reformatæ & mixtæ religionis, cautum in *Inſtr. Pac. art. 5. §. 5. verſ. ubi ſacra* verb. *Jus Primariarum. Jus Patronatus* vero in ſpecie ſic dictum a dotatione Eccleſiarum, item præſcriptione ſimilive cauſa pendet; vi cujus Patroni perſonarum Eccleſiaſticarum electionem ex ipſius juris Pontificii principiis ſibi vindicant. Quale Jus Patronatus ſibi Imperatores tribuere queunt, ob profuſam & immenſam liberalitatem, qua Imperatores olim Eccleſiarum opes atque potentiam maximo cum damno Imperii auxerunt. *Ziegler. c. l.* Quamvis penes Imperatores multo ante iſtam liberalitatem Jus eligendi fuiſſe, conſtet. *Grot. d. Imp. ſumm. pot. circ. ſacra c. 10. n. 14. ſeqq.* Ceterum vi juris Patronatus in ſpecie ſic dicti, Imperatori competit hinc inde collatio præbendarum & beneficiorum Eccleſiaſticorum. Cujus generis præbendas Imperator & Rex Romanorum habent, v. g. Aquisgrani, Coloniæ Agrippinæ & Bambergæ. vid. *Schilter. Inſt. Jur. Publ. L. 1. tit. 18. §. 3.* Quod jus Patronatus, in ſpecie acceptum, confundi haud debet cum Jure Patronatus communi ac univerſali Imperatoris, reſpectu Eccleſiarum per Imperium.

§. XXXIV.

Quocirca mirari licet, quod *Textor c. l.* nullum aliud in Imperatore agnoſcat jus Patronatus, præter univer-

ſale illud, quod modo dixi, & ſpeciale ad Eccleſiam Romanam juxta *Art. 1. Capit. Caſ.* reſtringat. Ita enim Ille: *Uterque*, Limnæus ſcil. & Mulzius, *in hoc errat, quod putent, in Vicarios Jus primariarum precum non cadere, quamvis ex Aurea Bulla iis conveniat præſentatio ad beneficia Eccleſiaſtica; Nam Imperatori non competit alia ex jure Patronatus Eccleſiarum præſentatio ad beneficia, alia per preces primarias, ſed eſt hæc una & eadem, quæ ex veteri jure conceſſionis dignitatum & beneficiorum Eccleſiaſticorum Imperatori, Eccleſiarum communi Patrono, eſt relicta; conſvetudine exercita per literas precum primariarum, & per indulta Pontificum ſubſecuto tempore approbata. Quod hoc ita ſeſe habeat, exemplis Cæſarearum conceſſionum in beneficiis Eccleſiaſticis eſt manifeſtum; nec enim in hoc genere alia ſpecies impetratæ imperialis gratiæ uſu demonſtrari poteſt, niſi quæ obtigerit per literas precum. Certe ipſimet Imperatores in Reſcriptis gratioſis ad beneficia Eccleſiaſtica duplex fundamentum exprimere ſolent juris hujus competentis, ſc. conſuetudinem & indulta Pontificum, gratia tamen Cæſareæ præſentationis non ideo duplex proprie & in effectu eſt, quia aliam & aliam cauſam habet, itaque ſi quis tertium principium adjecerit, nempe communem Eccleſiarum Patronatum, non alia ſubnaſcetur præſentatio, ſicut patria poteſtas non ideo triplex eſt, quia vel per juſtas nuptias, vel per adoptionem, vel per legitimationem acquiritur; jam quia Imperatoria repræſentatio ad beneficia Eccleſiaſtica ex deductis hæc una & ſola eſt, quæ per literas primariarum precum exercetur, neceſſe eſt, ut non alia Vicariis ex Lege deferatur in Interregno, & per conſequens exercitium primariarum precum iisdem ex Aurea Bulla recte aſſeritur, cum duplex præſentatio Imperatoria ex jure precum & Patronatus nulla Lege fundetur.* Atqui exempla a *Schiltero l. c.* allata liquido oſtendunt, præ-

præter Jus Primariarum Precum, quod in ſingulis Eccleſiis nonniſi ſemel exercetur, competere Imperatori jus certis in locis beneficia quædam Eccleſiaſtica perpetuo, & quoties illa vacant, conferendi. Quod jus Patronatus ab illo precum primariarum Jure haud paulo diverſum eſt.

§. XXXV.

Jam vero, ſi quæras: *An per præſentationem ad beneficia Eccleſiaſtica intelligi debeat jus primariarum precum, an jus Patronatus ſpeciale?* Omnem illam quæſtionem inanem eſſe, & penitus effectu deſtitui, meo quidem judicio putem; Sive enim Jus Primariarum Precum intelligas, nihil impedimento erit, quo minus Vicarii Imperii memoratum Jus Patronatus ſpeciale exerceant; quippe quod ad exemplum aliorum jurium, expreſſione juris primariarum precum haudquaquam ademtum cenſeri poteſt, ſive hoc ipſum jus Patronatus a Bulla innui, tibi perſuadeas, propterea non minus jus primariarum precum nullibi interdictum iisdem competet. Exemplum exerciti juris hujus ex noviſſimo Vicariatu Saxonico repetere licet; ubi Divus *Jo. Georg. II.* Elector, primarias preces ad Capitulum Magdeburgenſe Viro cuidam indulſit, qui & earum virtute in numerum Canonicorum receptus fuit. *Müldner. Poſit. Inaug. d. jur. prim. prec. poſ. 4. §. 5.*

§. XXXVI.

Alia in hoc argumento Philoſophia eſt *Limnæi ad A. B. c. 5. §. 1. Obſ. 11.* Ubi putat, Jus primariarum precum, ſive ex conceſſione Pontificis, ſive jure proprio competat Imperatori, cum ejus morte extingui. *Si enim*, inquit, *habet a Pontifice illud, dum vivit, exercere poteſt, aut per*

Digitized by Google

ſe, aut per alium, quatenus conceſſio id permittit; Si habet jure & approbata conſuetudine, coronationis ſuæ ſolennis ad Romanorum Regnum impletione, itidem perſona coronata moriente extinguitur. Add. *Dan. Otto Diſſ. d. Jur. Publ. Imp. Rom. tit. d. Vicar. ibique Limnæus.* Atenim vero ſicut anile commentum eſt; originem juris primariarum precum ad auctoritatem Pontificis Romani referri, neque confesſio Imperatorum, quando in Diplomatibus ſuis forte Pontificis mentionem faciunt, Imperio ejusque juribus præjudicare poteſt; *Lib. Baro a Lyncker ad Schweder. Part. Spec. Sect. 1. c. 5. §. 15.* ita falſum & illud, Jus primariarum precum a coronatione pendere, nec citra illam competere; quod etiam vult *Hippol. a Lapide Tr. d. Rat. Stat. P. 1. c. 16.* cum de eo nihil ulla Imperii Lege cautum ſit; Igitur Vicarii hoc ſibi jus eodem modo, quo Imperator illo uſus eſt, vel uti potuit, recte vindicant. Add. *Caroli IV. Reſcr. d. Prim. prec. ap. Goldaſt. T. I. Conſt. Imp. p. 343.*

§. XXXVII.

Nec melior ratio eſt, qua nititur *Schweder. Sect. 1. c. 5. §. 16.* ubi juri primariarum precum tempore Interregni locum eſſe, propterea negat; quod hoc jus ſemel tantum exerceatur, adeoque Vicariis competere non poſſit. Nam ſemel quidem ab Imperatore exercetur, ſed & ſemel illud a Vicariis exerceri poteſt; quippe quorum Regimen a Regimine Imperatoris defuncti plane diverſum diſtinctumque eſt. Add. *Dn. Titius Specim. Jur. Publ. Cap. IX. §. 18.* & qui eum ſequitur, *Dn. Zſchackwiz* Einleitung zu dem teutſchen *Jure publico L. 2. c. 6. q. 8.*

§. XXXVIII.

Neque vero intereſt, cui Religioni addictus ſit Vicarius, an eidem cum Collegio Canonicorum, in quo jus pri-

primariarum precum exercere vult, an diverſæ. Quocirca ſive Pontificiorum ſacra colat, in terris Evangelicorum, ſive Proteſtantium Religioni addictus, in terris Catholicorum, quæ ſuo Vicariatui ſubſunt, ad prima beneficia Eccleſiaſtica præſentare poteſt; prorſus eodem modo, quo de Imperatore, cujus vicem gerit, cautum eſt *in Inſtr. Pac. art. 5.* §. *18.* ut nempe præſentandus ejusdem Religionis ſit, quam amplectitur Collegium illud, in quod recipiendus venit, vel cujus is fuit, cui ſuccedit. Quo eodem argumento confirmatur, quod ſupra diximus, juris primariarum precum fundamenta non ex conceſſione Pontificia, ſed jure Majeſtatis Cæſareæ, & conſuetudine repetenda eſſe.

§. XXXIX.

Succedit in A. B. *Poteſtas colligendi Reditus ac Proventus,* das Recht des Reichs Renthen und Einkommen einbringen zu laſſen; Quos a Vicariis non in proprios, ſed Imperii uſus impendi debere, res ipſa monet. vid. *Arumæus Diſc. 3. th. 36. Rumel. ad A. B. c. 5.* §. *1. O. 12. & Jur. P. L. 3. c. 12. num. 68. Hermes faſc. Jur. Publ. c. 20. qu. 11. Schweder. Intr. ad Jus Publ. S. 1. c. 33.* §. *7.* Complectitur ergo hoc jus facultatem omnes collectas, & onera realia, perſonalia & mixta, nec non omnes cenſus, reditus, jura, proventus, emolumenta, oblationes, conductus, telonia & pedagia Principatuum & Dominiorum, Monaſteriorum, Civitatum, Terrarum, Territoriorum, Diſtrictuum, Oppidorum, Caſtrorum, Villarum & Locorum, ad Imperatorem ratione Imperii de Jure, conſvetudine, aut alias pertinentia, exigendi & recipiendi, & ad uſus ſuos pro defenſione Imperii applicandi, pœnas & mulctas imponendi & exigendi &c. prout hæc diſertis verbis exprimuntur in *Con-*

ſtit. Vicariat. Ludov. Palatin. vid. Buxtorff. ad A. B. cap. 5. th. 66. Unde liquet, reditus ac proventus Imperii hodie non quidem tantos amplius eſſe, ac olim fuerunt, de quibus vid. *Textor Jur. Publ. tit. X.* Non tamen adeo exiles & contemnendos, ut ratio fuerit *Arumæo*, cur eos *d. l. th. 36. in fin. pene nullos* diceret, nec niſi Collectarum Imperii, conſenſu Statuum decretarum, mentionem faceret. Inprimis vero huc Contributionis Urbium Imperialium ordinariæ, ut & mulctæ in ſummis Imperii Tribunalibus decretæ, referri merentur. *Add. Cap. Leop. art. 29.* In eundem cenſum veniunt compendia ex confiſcationibus redacta, & reditus, qui ex feudis Imperio, ſive morte, ſive ex capite Feloniæ apertis, proveniunt. Hæc enim omnia, ſicut, vivo Cæſare, ejusdem Fiſco cedunt, ita tempore Interregni, curæ Vicariorum ſubſunt. Quæ reſidua ſunt, electo novo Imperatori reſtituuntur, deductis impenſis pro imperio factis. *Buxtorff. c. l. Textor c. l.*

§. XL.

Præterea Aurea Bulla Vicariis concedit *Poteſtatem inveſtiendi de Feudis*. Quæ quidem primo intuitu otioſa ac inutilis videri poterat cogitanti, annum ad petendam inveſtituram vaſallis competere. vid. *C. 1. §. Præterea de probib. feud. alien. j. Ord. Regim. d. An. 1521.* §. Und behalten unß bevor x. cum tamen juxta ipſius Aureæ Bullæ præſcriptum vix evenire queat, ut Imperium per annum vacet. Quod enim illi vaſalli, qui jam antea ab Imperatore inveſtituram acceperunt, ejus renovationem tempore Interregni a Vicariis, velut ob mutatam Domini directi perſonam, petere teneantur, nemini, puto, in mentem venit. *Schweder. Intr. ad Jus Publ. Part. ſpec. Sect. 1. c. 33. §. 7.* Enimvero præterquam, quod multa intervenire queant im-

Digitized by Google

impedimenta, ob quæ tempus Interregni ultra ſpatium annale extendatur, intelligendum eſt, fieri ſæpenumero poſſe, ut vaſalli novus ſucceſſor nondum ab Imperatore Inveſtituram acceperit, atque adeo facile ipſi annus tempore Vicariatus exire poſſit; quo caſu neceſſario a Vicariis Inveſtitura, vel dilatio petenda venit. *Limn. ad A. B. c. 5. §. 1. O. 18. ſeqq. Dn. Titius Spec. Jur. publ. L. 5. c. 9. §. 21.*

§. XLI.

Quid vero, ſi de Vicariatu inter aliquos lis ſit, a quo Renovatio Inveſtituræ petenda erit? Hic reſpiciendum puto, uter eorum in poſſeſſione vel quaſi conſtitutus ſit, ut eum adiiſſe ſufficiat. *Roſenthal. d. Feud. c. 6. 52. n. 3. ſqq.* Sed & illud conſultum videtur, proteſtatione ſibi proſpicere vaſallos, quod recognoſcere velint eum, qui potius jus habere deprehendatur. *Buxtorff. ad A. B. th. 67.* Cum enim ſic nullus vel dolus vel culpa vaſallo imputari poſſit, nec pœnæ propter neglectam renovationem Inveſtituræ locus erit.

§. XLII.

Literas patentes, quibus uterque, Bavarus & Palatinus, inter quos notiſſima de Vicariatu lis eſt, Vaſallos de petenda inveſtitura tempore Interregni poſt Ferdinandi III. mortem admonuit, vid. *in Diar. Europ. P. 1. p. 668. & 748.* Ceterum illi, quibus tempore Interregni annus haudquaquam elapſurus eſt, petitione inveſtituræ facile ſuperſedebunt, ne duplices impenſas facere cogantur; cum renovationem Inveſtituræ ab electo Imperatore novo denuo impetrare debeant. *Limn. ad A. B. c. 5. §. 1. Obſ. 13.*

§. XLIII.

Sed quænam ſint feuda illa, quorum Inveſtitura a Vicariis intra annum ſub pœna amiſſionis peti debeat, ple-

pleriſque dubium videtur. Equidem omnia Nobilium immediate Imperio ſubjectorum Feuda, quæ ab Imperatore & imperio recognoſcuntur, die Lehen der Reichs-Ritterſchafft/ collationi Vicariorum ſubeſſe nemo ambigit; ſed de feudis Baronum & Comitum Imperii, nec non feudis Regalibus Principum Eccleſiaſticorum res controverſa eſt, maximusque ſcriptorum Juris Publici diſſenſus. Cum enim in Bulla Carolina poteſtas inveſtiendi de feudis Vicariis conceſſa, ſubjicitur deinde hæc limitatio: *Feudis Principum duntaxat exceptis, & illis, quæ* Fahn-Lehn *vulgariter appellantur; quorum Inveſtituram & collationem ſoli Imperatori, vel Regi Romanorum ſpecialiter reſervamus.* Circa quæ verba primo illud dubium, an Feuda Eccleſiaſtica Majora a Collatione Vicariorum excepta ſint? Qui negant, hoc inprimis argumento nituntur, quod A. B. loquatur tantum de ejusmodi feudis Principum, quæ adhibita vexilli ſolennitate olim conferebantur; Feuda autem Eccleſiaſtica majora nunquam per vexillum, ſed primo per baculum & annulum, deinde vero per ſceptrum collata, indeque vulgo Scepter-Lehn appellata ſint. Quamvis enim hodie in feudis omnibus, ſive Eccleſiaſtica ſint, ſive ſecularia, eodem fere modo, nempe per gladium, inveſtitura fiat; niſi quod in Mauritio Electore Saxone, vexilium adhibitum eſſe, conſtet, *Per-Illuſtr. Lib. Baro a Lyncker ad A. B. c. l. p. m. 44.* dubitandum tamen haud eſt, illa vexillorum feuda, de quibus Aurea Bulla loquitur, hodienum a Vicaria Collatione exemta eſſe. Speciatim *Buxtorfius ad A. B. th. 69.* pro inveſtitura Vicaria feudorum Regalium Eccleſiaſticorum rationis loco adducit, vulgatum illud rectæ interpretationis principium, quod exceptio in caſibus non exceptis regulam confirmet;

met; hic autem excepta tantum ſint feuda cum vexillis inveſtiri ſolita; quæ exceptio proinde firmet regulam, quæ eſt: Quod Vicarii de feudis inveſtire poſſint, in omnibus caſibus non exceptis, & ſic etiam in feudis ſceptri. Idque tanto fortius procedere, ait, quod exceptioni addita ſit dictio taxativa, *duntaxat*. Provocat deinde ad *Imp. Carolum V. in Ord. Regim. d. A. 1521.* §. Und behalten unß bevor ꝛc. ubi a poteſtate Vicarii ſui tantum exceperit feuda, die ſie unter den Fahnen pflegen zu empfangen.

§. XLIV.

Ex adverſo illi, qui feuda majora Eccleſiaſtica perinde, ac ſecularia, ſub verbis Aureæ Bullæ citatis comprehendi putant; ſententiæ ſuæ rationes ita colligunt. Primum ejus fundamentum collocant in ipſo textu *Aureæ Bullæ d. §. 1.* cujus verba ita concepta leguntur: *Feudis Principum duntaxat exceptis, & illis, quæ vulgo* Fahn-Lehn *appellantur.* Unde appareat, feuda Principum qua talium univerſa excipi a Vicaria collatione, cum generaliter excipiantur; ſicut vero omne, quod ſub complexu verborum regulæ eſt, & exceptionis ratione deſtituitur, ad regulam pertinet, ita omne, quod ſub verbis exceptionis comprehendi poteſt, ad exceptionem referri debere, arg. *L. Cajus 86. pr. ff. d. legat. 2. L. Patronus 35. §. 1. & L. Heres. 100. §. 2. ff. d. legat. 3.* Secundum fundamentum petitur ex diplomate Rupertino, quo Romanorum Rex Rupertus in Italiam abiturus, conceſſit Vicariatum filio Ludovico, & inter alia collationem feudorum Imperii, vid. *Freber. ad P. de Andlo L. 2. c. 10. p. 193.* ſed excipit tamen Rupertus majora feuda atque inſigniora hiſce verbis: exceptis duntaxat feudis inſignis (ita ſcribebant tunc) Archiepiſcoporum, Ducum, & Marchionum, & quæ cum vexillis ſeu gladiis recipi conſveverunt, & de quibus Imperialis curia de more ſervatur. Ubi expreſſa fiat Archiepiſcoporum mentio, & ſic conſtet, non

Digitized by Google

ſola ſecularia vexillorum feuda, ſed Eccleſiaſtica quoque, Principibus per ſceptra conferri ſveta, excipi a Vicaria inveſtitura. Verum hinc emergere novum ſcrupulum, quod Epiſcoporum commemoratio plane ſit omiſſa, adeoque diploma Rupertinum non probet, præcluſam Vicariis eſſe inveſtituram de Epiſcopatibus & aliis feudis Eccleſiaſticis majoribus, ut ſunt Abbatiæ Principalis juris, imo potius contrarium hinc colligi, quod Rupertus hoc ita expreſſerit per particulam excluſivam *duntaxat;* & conſequenter præter nominata, cetera feuda omnia incluſerit Vicariæ Collationi. Sed uti ſæpius accidit, Leges poſteriores referri ad priores, atque ex illis interpretationem accipere, *L. non eſt novum. 26. ff. de LL.* ſic non immerito, dicendum, quod verbis deeſt Rupertini diplomatis, ſupplendum ex Bulla Caroli IV. eſſe, in qua verba ſupra allegata generalia, *feudis Principum duntaxat* exceptis, non minus Epiſcoporum & Abbatum, qui ſub Principibus comprehenduntur, quam Archiepiſcoporum feuda ſecludant a Vicaria collatione. Et, ſi omnino ſtricte acciperemus diploma Rupertinum, nec ſub eminentiori Archiepiſcoporum nomine Principes Eccleſiaſticos alios virtualiter includi admitteremus, ex eo tamen argumentum generale ſumi non poſſe pro Vicaria Epiſcopatuum Eccleſiaſticorum inveſtitura, quia Ruperti diploma non ſit Lex perpetua, ut Aurea Bulla Caroli IV.; ſed tantum exemplum conceſſi Vicariatus a Rege Romano, quod licet pro declaratione Bullæ Carolinæ, non tamen ad abrogationem ejus vel derogationem allegari poſſit, unde hodienum Epiſcopatus, ceterosque Principatus Eccleſiaſticos, virtute generalis exceptionis dictæ Bullæ, a Vicaria inveſtitura cenſeri debere exemtos, tanto magis, quod eadem hodie inveſtiendi ratio per enſem communis ſit, & ſurrogata inveſtituris ſive per ſceptra, ſive per vexilla. Malui

hæc

hæc ipſis *Textoris l. c.* quam meis, verbis efferre. Satis enim mihi eſt, utriusque ſententiæ momenta, quæ ultro citroque militant, attuliſſe. Judicium meum nunc quidem ſuſpendo.

§. XLV.

Circa *Comitum* ac *Baronum Imperii* Feuda minor difficultas occurrit. Cum enim Bulla Carolina in genere illa feuda, quæ per vexillum conferuntur, a Vicariorum inveſtitura excipiat; hoc ſolum indagandum reſtat, an Comites ac Barones tempore Caroli IV. hoc modo inveſtituram acceperint. Quod aſſerit *Buxtorf. ad A.B. th. 68.* ibique *citati Dd.* plures. Fundamenta, quibus nituntur, ex duobus Juris Germanici textibus repetunt; quorum alter in *Spec. Saxon. III. art. 53. n. 3.* alter in *Spec. Svev. II. c. 136.* extat. Utriusque ſenſus eo redit, quod Comitatus, qui ad Feudum Vexillorum pertinent, mediante vexillo recognoſci debeant. Unde hoc quidem ſequitur, quod Comitatus, qui ad Feuda Principum pertinuerunt, eorumque partem conſtituerunt, eodem cum illis modo, ſcil. per vexillum, collati fuerint; perinde ut vulgo acceſſorium principale ſuum ſequi dicitur. Sed quod Comites reſpectu Comitatuum ſeorſim, mediante Vexillo, inveſtituram acceperint, ex illis textibus nemo confecerit. Sed tamen illis temporibus præter Principum Feuda, alia quædam fuiſſe, per vexillum recognoſci ſolita, inficiari nolim; idque non obſcure evincit *c. 144. L. 2. Jur. Alem.* Verb. Alle die Fahn-Lehn haben/das nicht Fürſten-Amt ſind/ das ſollen ſie vom Pfaltz-Grafen empfahen. Quæ autem feuda illa fuerint; an Comitatus; & an Comitatus omnes, aut quidam tantum, nec ibi exprimitur, nec aliunde probari poteſt. Inde conſequi manifeſte puto, omnia Comitum feuda ex diſpoſitione A. B. a Vicariis recognoſcenda eſſe; niſi eorum aliquis liquido oſtendat, Comitatum ſuum olim, æque, ac

Digitized by Google

Principum feuda, per vexillum conferri ſolitum fuiſſe. Nec vero Comites Baroneſque ægre tulerint, non eodem hic ipſos, quo Principes Imperii, jure uti. Facile enim, ſpero, patientur, ipſos infra Principum conditionem cenſeri; cum eorum feuda ne hodie quidem ſint Crohn-Lehen/ ſed coram Senatu Concilii Imperialis Aulici recognoſcantur, *Lib. Bar. a Lyncker. ad A. B. c. 5.* Plane Principatus novos poſt conditam A. B. in illud faſtigium evectos, nec non Comitatus Principatibus exæquatos & pares, Gefürſtete Graffſchafften/ in hunc cenſum haud venire, ſed a Vicaria Collatione exemptos eſſe, nullus ambigo.

§. XLVI.

Sed excutiamus nunc rationum momenta, quibus præter alios, vid. *Rumelin. ad A. B. Diſſ. IV. th. 19.* Comites ſub Exceptione Vicariæ Inveſtituræ contineri, probare nititur *Textor. d. Vicar. Imp. n. 220. ſeqq.* Ita vero Ille: *Ex adverſo conſiderari poteſt primo ipſius Aureæ Bullæ textus, qui non ſola feuda Principatuum excipit a Vicariorum inveſtitura, ſed feuda vexillorum etiam. Cum enim regula Vicariæ inveſtitura ſubjeciſſet generalem exceptionem in feudis Principum, mox addit verba: & illis, quæ vulgo* Fahn-Lehn, *appellantur; (pariter ſcil. exceptis.) Unde ſatis clare ſequitur, valuiſſe tunc temporis Inveſtituram per vexillum, etiam extra Feuda Principatuum; alias ſi cuncta Feuda Vexillorum fuiſſent Principatus, ſuperflua prorſus adjectio de feudis Vexillorum fuiſſet; at ſuperfluitas ejuſmodi non præſumenda, ſed vitanda eſt, tum in aliis, tum maxime in Legibus.* Quæ quidem omnia ejuſmodi ſunt, ut nobis cum *Textore* plane conveniat. Sed & illud, quod ex his infert & colligit, cum ait: *Poſito autem, præter Principatus, alia fuiſſe feuda, quæ ætate Caroli IV. conferebantur per Vexilla, hæc certe vix alia, quam Comitatuum eſſe potuerunt, quod infra Principatus non alia inſigniora dentur; non dico ex hoc textu pervinci, omnia Comitatuum Imperii Feuda collata eſſe tempore Caroli IV. per vexillum, ſed aliqua, ac dubio procul potiora Comitatuum fuiſſe, ex deductis recte colligi,*

Digitized by Google

ligi, negari vix poteſt; a nobis concedi poteſt; neque tamen inde conficitur, quod *Textor* vult, omnes Comites, quorum Comitatus ſunt Feuda Imperii, ad Vicariam inveſtituram haud pertinere. Quin potius hinc manifeſte, puto, conſequitur, exceptis Principum feudis, nulla alia huc referri poſſe, quam de quibus probari queat, quod in illis ætate Caroli IV. Inveſtitura per Vexillum locum habuerit; quod ſaltem de omnibus Imperii Comitatibus aſſeri haud poſſe, ipſe *Tetxor* largitur.

§. XLVII.

In ſequentibus provocat *Textor* ad Leges poſt Bullam Carolinam latas, quibus indiſtincte omnes Comitatus Imperii feudales cognitioni Imperatoriæ reſervati ſint; quo facit ſigillatim *Ordinatio Regim. d. An. 1521.* §. Ob auch Sachen vorfielen. Atenim vero liquet primo, Sereniſſimorum Interregum poteſtatem non ex Ordinatione illa, ſed inſtituto veteri, & Aureæ Bullæ diſpoſitione metiendam eſſe; deinde a negata cognitione judiciaria, non ſtatim ad facultatem inveſtiendi æque negandam, firmum argumentum duci poteſt, cum ſint diverſi generis, diſtinctaque omnino jura. Nec magis ad rem pertinent verba ex *Ord. Cam. P. 2. tit. 7. a Textore* excitata; quibus cognitio de feudis Comitatuum Imperii alterutri litigantium parti adjudicandis, ſoli Imperatori tribuitur. Tantum enim abeſt, ut hinc quicquam contra Vicariorum poteſtatem exſculpi poſſit, ut potius inferendum ſit, eandem cognitionem judiciariam, quia Imperatoris fuerit, & Vicariæ poteſtati nulla Lege ſubtracta, una cum inveſtitura ab Interregibus recte exerceri. Nec majoris ponderis eſt ratio, quod Comes Imperii non minus, quam Dux vel Marchio, qui Principes ſunt, inter Capitaneos regni referatur, jure communi feudali *1. F. 1. pr.* nec aliam eo jure inveſtituram habeat. Sola enim

qualitas Capitanei non efficit, ut illi, qui hoc nomine veniunt, iisdem per omnia juribus cenſeri debeant; nec modus inveſtiendi Status Imperii ex jure Feudali Longobardorum, ſed Jure & conſuetudine Imperii æſtimari debet; juxta quam diverſa Principes & Comites Imperii inveſtiendi ratio, in confeſſo eſt. Inane vero & illud, quod Comites, quorum Comitatus feuda ſunt Imperatoris & Imperii, Collegio Principum interſint. Ipſe enim *Textor. c. l.* hujus argumenti infirmitatem agnoſcit, quando *inæquali juris Comitialis participatione* id fieri, adjicit. Ceterum ex eo, quod Comites Imperii a Vicaria inveſtitura haud quaquam exemtos eſſe evicimus, ſua ſponte conſequitur, multo magis hoc de Baronibus Imperii aſſerendum eſſe; de quorum feudis, quod per vexillum unquam collata fuerint, nullum veſtigium in monumentis hiſtoriarum extat.

§. XLVIII.

Caveant igitur Comites Baronesque Imperii, perinde ac alii, feuda non Regalia ab Imperio recognoſcentes, ne annum petendæ inveſtituræ definitum, tempore Interregni præterlabi patiantur; ſed vel renovationem, vel ſaltem dilationem ab Interregibus petant. Quem annum Principibus Vicariæ inveſtituræ non obnoxiis haud currere, planum eſt; utpote quibus per clauſulam reſervatoriam Bullæ Carolinæ ſatis proſpectum.

§. XLIX.

Succedit in A. B. *poteſtas juramenta fidelitatis vice & nomine S. Imperii recipiendi*; quæ cum præcedenti Jure inveſtiendi cohæret, & ex illo conſequitur. Quid vero? An Vicarii a Civitatibus Imperii, novum jusjurandum tempore Interregni exigere queunt? Pro negativa militat, quod Civitates per præſtitum jam ante, vivo Imperatore, homagium Imperio ad fidelitatem teneantur, indeque exactio novi jurisjurandi haudquaquam neceſſa-

ria

ria ſit; præſertim cum non æque, ut vaſalli jurantes, pro hoc juramento, vel intuitu ejus, inveſtituram recipiant. Sed ajens ſententia firmatur generalitate textus Bullæ, qui non diſtingvit, vid. *Textor. d. Vicar. Imp. n. 235.* ubi jurisjurandi novi exactionem Vicariis, regula Bullæ ſubnixis, haud recte negari, aſſerit. Nos quæſtionem illam nunc quidem in medio relinquimus. Plane non Civitates ſolum, ſed omnes omnino Imperii Status ac Principes ex Juramento, quod ante vivo Imperatori præſtiterunt, Vicariis ad obſequia obſtringi, dubio, quod ſciam, vacat; ſicuti ex adverſo viciſſim Vicarii ad publicam tutelam nomine & vice Imperii ſubeundam tenentur.

§. L.

Subjiciuntur in A.B. verba ſeqq. *Quæ tamen per Regem Romanum poſtea electum, ſuo tempore omnia innovari, & de novo ſibi juramenta ipſa præſtari debebunt.* Nempe ea, quæ Vicarii durante Interregno nomine Imperii geſſerunt, Imperator recens electus generali approbatione rata habere ſolet; non quaſi Illorum geſta ante Cæſaream confirmationem nullam vim obligandi habeant, ſed illa confirmatio ſolennis declarationis inſtar habet, Vicarios Imperii in Interregno munere ſuo dextre perfunctos eſſe. Quod vero juramenta Vicariis præſtita de novo repeti debeant, ſpeciali ratione nititur, quod nempe Interregni tempore juramentum reſpectu Imperii quidem, non vero Imperatoris, præſtetur; imo ſi vel maxime Vaſalli jurarent, ſe fore fideles Imperio & futuro Romanorum Regi, tamen Imperatoris intereſt, habere Ipſum vaſallos perſonaliter juramento ſibi obſtrictos; quæ res, ſi non arctius ſaltem expreſſius vinculum continet, quam vage jurata futuro Imperatori fidelitas, ut loquitur *Textor c. l. n. 240.*

§. LI.

Interdicta vero eſt Vicariis Imperii per Auream Bullam *omne genus alienationis ſeu obligationis Rerum Imperialium.* Qua reſtrictione an opus fuerit, disquiri ſolet; cum nec Imperatori ſine Electorum conſenſu hoc licere, ſed ejus poteſtatem hac in re, ab aliquot ſeculis ipſo ſacramento fuiſſe circumſcriptam, ex Caroli V. eumque ſecutorum Cæſarum Capitulationibus conſtet. Sed an ætate Caroli IV. adeoque tempore conditæ Aureæ Bullæ penes Imperatores facultas alienandi bona Imperii fuerit,

rit, dubitari ſolet. Alii aſſerunt, alii negant. Nobis vel ex hoc ipſo A.B. textu ſatis probabile videtur, aliqualem alienandi poteſtatem tum uſurpaſſe Imperatores, conniventibus ſaltem Imperii Statibus, quæ ex adverſo Vicariis penitus ademta eſt; Quod ni ita eſſet, omnino ſuperflua talis reſtrictio futura erat; *Rhet. Comment. ad Jus Feud. p. 64. & Jur. Publ. L. 11. tit. 32. §. 5. ſeq.* Sed hodie eandem hic eſſe Cæſaris & Vicariorum poteſtatem, liquido manifeſtum eſt.

§. LII.

Quocirca fallitur *Textor. d. Vicar. Imp. n. 268. ſeqq.* ubi putat, non magis de Vicario quærendum, poſſitne res aliquas vel terras ad Imperium pertinentes alienare conſenſu univerſorum Ordinum, quam de quolibet alio Imperii Principe. Atqui facile apparet, alienationes & oppignorationes Vicariis interdictas, nonniſi de illis, quæ propria auctoritate fiunt, intelligendas eſſe; quorum conſenſu autem ſuſcipi valide poſſint, ex poteſtate & Jure Cæſaris æſtimandum venit. Nec aſſequor, cur alienationem, durante Interregno factam, comparet cum alienatione ſine tutoris auctoritate ſuſcepta. Pupillus enim ſine tutore auctore nullum habet de bonis ſuis diſponendi arbitrium, contractusque & negotia eum in modum inita ipſo jure nulla ſunt. Quis autem, quæſo, rerum Civilium peritus hæc ad Remp. quamcunque in Interregno conſtitutam accommodare velit? Sive enim, regno vacante, Majeſtas ad totum populum revertatur, ſive tantisper in perſona Interregis reſideat, omnia illius jura interim perinde, ac electo Principe novo, exerceri poſſe, palam eſt, niſi quatenus pactio aliqua inter Ordines Imperii inita obſtat; a qua ipſa tamen hos recedere, ſuoque arbitrio liberrime uti poſſe, ex communi natura conventionum liquet. Unde ipſam Auream Bullam, durante Interregno a Vicariis cum Statuum Imperii conſenſu mutari poſſe, aliqui rectiſſime tradunt. Sed hæc de juribus Sereniſſimorum Imperii Vicariorum in A B. expreſſis, pro ratione inſtituti præſentis dicta ſufficiant.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

FINIS.

Digitized by Google